

3. julij 1965

Orjaki mirujejo

Ker se je letošnje pomlad precej dolgo zadrževalo hladno vreme, se sneg v gorah ni mogel enakomerno topiti. Zelo hitra otoplitev z obilnimi padavinami pa je povzročila, da je večina naših rek narasla in da so pričele poplavljaliti kaleča polja in resno ogrozile letošnji kmetijski pridelek.

Včeraj so od vseh strani pričela prihajati poročila, da se Donava umika. Že večkrat se je slišalo, da bo ta orjak končno prenehal razsajati, a vedno znova se je reka dvignila in nadaljevala svojo uni-

čujoče delo.

Ljudje so v borbi z naravo pokazali svoje tovarištvo že ob prvih poplavih Morave in Bosne. Ko so se kasneje razdvajale še Šava, Drava in Donava, smo bili pripravljeni na najhujše. Od vseh krajev je prihajala pomoč. Vojska in civilno prebivalstvo sta si, kot vedno, tudi tukaj stala z ramo ob ramo.

Navzlic velikim prizadevanjem pa je voda naredila neprecenljivo škodo. Čeprav se reke počasi umikajo, so polja še vedno pod vodo. P. C.

Ljudje v rdečem vagonu

Pod elektrifikacijo proge si navadno predstavljamo električno lokomotivo, ki tako rekoč sama leti po tiru. Razumljivo, da električna lokomotiva mora biti, če pa ni sile ki vse to poganja, nam sama kaj malo koristi. Torej vod po katerem nevidno leti energija, je eden prvih pogojev. In kdo vzdržuje vod na Gorenjskem?

Tov. Grzetič Stane, nadzornik kontaktne mreže na Jesenicah, nam je povedal, da to dela pod njegovim vodstvom pet priučenih tovarišev. Njihovo delovno mesto je na progi in v dieselmotornem rdečem pobarvanem vagonu, ki ga dnevno vidimo krožiti od državne meje v sredini Karavanškega predora do Kranja. Pet tovarišev čisti izolatorje, popravlja vod in odpravlja napake na njem. Največ preglavic jim delajo parne premikalke na postaji Jesenice, katerih para in dim povzročata številne preboje posebno na zapadni strani postaje, kjer je avstrijski izmenični tok napetosti 15 KW. Tovariš Grzetič, ki si je visoko kvalifikacijo te stroke pridobil na elektrificirani progi Poštojna — Sežana — Reka je zato dejal, da bi bilo gospodarsko najbolj utemeljeno, da postaja Jesenice, ena prvih, dobi za premik diesel lokomotive. Kot že rečeno, parne lokomotive zelo škodijo kontaktni mreži. Na vprašanje, kje ima-

jo svojo delavnico, je nadzornik kontaktne mreže dejal, da imajo prostor v prizidku lope, ki je nekoč služila za popravilo vagonov. Tam imajo spravljeno le nekaj žice in izolatorjev, njihova delavnica pa je v glavnem na kolesih — v rdečem vagonu. Na njem in v njem odpravljajo vse napake, ki se pojavijo na vodu, po katerem

teče istosmerni tok jakosti 3 KW. Torej zapomnimo si, kadar vidimo, da na progi od Kranja do Jesenic leti en sam rdeč vagon, v njem motorovodja Filip Lajmiš pelje tov. Grzetiča in pet fanlov, ki skrbijo, da se elektrika — sila, ki žene vlake na gorenjski progi, ne prebota in pravilno spremlja po vodu nad progami. B. B.

Radioaktivna gnjat

Strah pred radioaktivnostjo se je dandanes že tako razširil, da je nekaj francoskih zdravniških revij prejelo dopise, v katerih ljudje zaskrbijo poročajo o radioaktivnosti raznih jedil. Tako so dobili sporočilo, da narezana gnjat v temi seva kot svetiljakajoči kalcij na uri. Pojav je raziskal in pojasnil doktor Sapin-Jaloustre. Gnjat so napadle fosforescentne glivice, ali pa so se nekatera barvila tipa hemoglobina razkrojila v snovi sorodni porfirinu. Zdravnik pripomni, da je to brzkone posledica nezadostnega nasoljevanja in zaključuje, da taka gnjat zdravju ni škodljiva.

Prvi tekoči pločnik v Aziji

Ob železniški postaji enega največjih japonskih mest gradijo tekoči pločnik, dolg nekaj kilometrov. To je prva takšna naprava v Aziji; ko bo dograjena bo ena največjih na svetu.

»Tekoči trak za ljudi« se bo začel takoj na peronu. Z njim bodo lahko 4 do 5 minut po prihodu desetvagnskega vlaka vsi potniki s prtljago vred prepeljani s postaje do tramvajev in trolejbusov. Sodiijo, da bo naprava zelo zmanjšala stalno gnečo na peronu, obenem pa povečala zmogljivost postaje. Tekoči pločnik se bo gibal s hitrostjo 50 metrov na minuto in bo prepeljal do 15 tisoč ljudi v eni uri.

Na loškem kopališču smo zagledali najboljšega člana ekipe »Tovariša« iz oddaje »DA ali NE«. Marija Kocjančič se je v začetku branila odgovarjati na vprašanja. Simpatična Ločanka, kar ne more razumeti, da je s pomočjo svojega znanja, postala slavna.

»Nisem filmska zvezda! Nimam vam kaj povedati. Sedaj počivam od tega večmesečnega napora. Naporno je bilo zelo.«

— Na ekranu niste dajali videza, da se morate zelo truditi za svoje odgovore. Ali je bilo res naporno?

»Kar človek enkrat zna — zna. Najbolj naporna pri oddajah je bila neznosna vročina, ki je bila v teh dneh v Beogradu.«

— Kako ste se odločili, da boste nastopali v oddaji?

»Ko sem zagledala razpis za prijave, sem rekla sestri, da bo tisti, ki bo šel, res neumen. Drugi dan se je pri meni doma oglasil nekdo od Tovariša in me povabil na preizkušnjo. Bolj zaradi radovednosti sem se odzvala povabilu. Bilo nas je kakih 10 kandidatov. Odgovarjali smo na vprašanja in ker sem dala največ pravih odgovorov, sem se kmalu znašla pred kamero. Sama ne vem, kako se je vse tako hitro naredilo.«

Najboljša tekmovalka iz televizijske oddaje »DA ali NE« pravi:

Nisem filmska zvezda

— Vaša ekipa je osvojila prvo nagrado v višini 5 milijonov dinarjev. Bralce zanima, kako ste si ta denar razdelili, saj je znano, da ste vi dali največ pravih odgovorov (Kocjančič 8, Pasternjak in Štajnbaher 6 točk).

»Že med oddajo smo se sporazumeli, da bi vsako nagrado, ki bi jo osvojili, enakomerno razdelili. Prej se o tem sploh nismo menili, a ko smo slišali tri oddaje pred koncem preprič v ekipi Politike-Ekspres, kako bodo razdelili denar, ki je bil določen za prvo mesto (takrat so bili namreč prvi), smo se tudi mi pomenili. Mislim, da je pravilno, da dobimo enake dele, saj se je vsak član ekipe enako trudil.«

— V propozicijah tekmovalca je, da vsaka redakcija sama odloči, ali da svojim tekmovalcem vso osvojeno nagrado ali samo polovico? Kako se je odločil Tovariš?

»Odločili so se tovariško. S tekmovalcem smo imeli veliko dela in skrbi. Veliko časa smo porabili za učenje,

poleg tega pa smo tudi lepo propagirali revijo. Vso nagrado se prepustili tekmovalcem. Zanimivo je, da ostale redakcije niso vse enako ukrepale.«

— Kaj boste naredili z denarjem?

»Vsak ima svoje načrte. Jaz bom kupila klavir; doma imam samo pianino. Pasternjak bo kupil vikend hišico, a Štajnbaher računa na avto.«

— Povejte nam še kaj zanimivega iz oddaje.

»Imeli smo bolj čudne občutke, ko smo sedeli pred kamero. Ostali tekmovalci so se poznali z Orlovičem in drugimi. Čeprav sem pričana, da je bilo vse v redu, sem imela čudne občutke, ko sem videla mežikanje in prijateljske odnose.«

— Kako pa samo tekmovalanje in priprave?

»Vse kar so mi povedali, je bilo to, da tekmujem iz področja simfonične glasbe. Uradno sploh nismo bili obveščeni, iz katerih virov se lahko pripravljamo. Po-

misleke pa imam nad drugim. RTV Beograd je namreč najprej zrebala, katera ekipa bo tekmovala iz posameznega področja in šele nato sestavila vprašanja. Mislim, da to ni pravilno. Tako so pri sestavljanju že vedeli, za katero ekipo jih sestavljajo. Ne trdim, a lahko bi pri tem prišlo do nepravilnosti.«

— Na zadnji oddaji so skoraj vse ekipe malo »zaplavale«.

»Odgovori so bili odvisni vedno tudi od sreče. Ko smo kasneje gledali še ostala vprašanja, sem videla, da sem znala na dva odgovora, a na enega ne. Moja tovariša sta znala odgovor samo na enega in pač nista imela sreče.«

— Kakšne načrte imate sedaj?

»Računam, da bom jeseni diplomirala na Akademiji za glasbo v Ljubljani. Potem se bom zaposlila. Želim, da bi imela čimveč možnosti nastopanja na koncertih...«

Ko smo se poslovili od simpatične Marije, se je okoli nje zbrala že cela skupina občudovalcev, ki so hoteli »iz prvih ust« kar največ slišati o zanimivi oddaji »DA ali NE«.

P. Colnar

Pet premierov držav članic Commonwealtha, ki so jih na zadnji konferenci britanske skupnosti narodov v Londonu izbrali, da obiščejo Peking, Moskvo, Hanoi, Saigon in Washington in skušajo proučiti osnove za sporazum o Vitenamu zastoj čaka na vize. Iz treh prestolic: iz Pekinga, Hanoia in Moskve so že prispela sporočila, da Wilsonovi petorki, ki bi naj s seboj prinesla oljčno vejo, v sedanjih pogojih ne morejo ponuditi vstopnih viz. Čeprav je zavrnitev na vzhodu enotna, to ne pomeni, da so stališča v Moskvi, Pekingu in Hanoiu popolnoma sinhronizirana. Preostaneta samo še dva odgovora iz Saigona in iz Washingtona. Če pa vemo, da je britanski premier že sestavljal poslanstvo precej pristransko in da je z njo delal medvedje usluge ameriški strani, potem lahko mirne duše napravimo sklep, da je misija propad-

Šefi niso dobili viz

la. V takšnih okoliščinah namreč postajata sporočila iz Washingtona in iz Saigona nebitveni in brez pomena. Britanski tisk je sklep o neuspeli pobudi že napravil. Wilsonu priznava, da je bila njegova pobuda o mirovnem poslanstvu drzna in iznajdljiva, vendar v bistvu že od vsega začetka zavežena? Ali je res vse pokvaril Wilson, ki je sebe ponudil za voditelja misije, čeprav vsi vedo, da je Wilson zaradi trmaste podpore ameriški vietnamski politiki dobil na vzhodu vzdevek podaljška ameriške roke? Vzrok, da se je že drugi britanski poskus posredovanja izjalovil, najbrž ni samo v tem, da je pobudo sprožila vlada, ki sedi v vietnamskem sporu na ameriški klo-

pi. Iz Hanoia so res odgovorili, da Wilson svoje namene, kot predsednik ženevske konference ni opravil zadovoljivo, vendar se nam zdi ta razlog nezadosten, da bi lahko poslanstvo obsojali. Razmisliti je treba o stvarnih vzrokih, ki so misiji prekrizali načrte. Za uspešno posredovanje bi morali ustvariti potrebne pogoje, ki prav gotovo ne nastajajo z vedno večjim ameriškim vojaškim vključevanjem v vietnamsko vojno.

Odgovori, ki so prišli iz iz vzhodnih prestolnic so v bistvu vsi odklonilni, vendar je videti, da so v Moskvi vsaj nekoliko pustili priprta vrata. V Pekingu in Hanoiu so vrata trdno zaprli. Za Moskvo je viet-

namski spor neverjetno zapleten in nepotreben. Ta spor povzroča jezo, nasprotovanje in nezadovoljstvo zaradi vedno večjega ameriškega Engagementa v Južnem Vietnamu, kot tudi zaradi stališč Kitajcev v tem sporu. Spor naj bi uredili s pogajanjem, toda to je težko doseči, dokler so Kitajci proti in z vsami sredstvi pritiskajo na zavore. Ameriški zračni napadi na ozemlje Sever. Vietnama in vključevanje vedno večjih ameriških vojaških sil v boje na ozemlju Južnega Vietnama tudi vedno bolj preprečuje sikherni stik za pogajanja. To pa je nevarnost, ki je ni mogoče popolnoma nadzirati. Pri tem lahko ponovimo stari ruski pregovor, ki ga zadnje dni v vietnamski krizi vedno bolj pogosto ponavljajo: »V enem dnevu lahko pokurimo vsa drva, ki smo jih celo leto zbirali.«

Te dni po svetu

NOVI NAPADI AMERIŠKIH LETAL

SAIGON — Ameriška letala so včeraj nadaljevala z napadi na ozemlje DR Vietnam. Trideset ameriških letal je v dveh zaporednih napadih bombardiralo vojašnice in letališče pri Dien Bien Fuju, 290 km severozahodno od Saigona. Ameriška letala so napadla tudi petrolejska skladišča.

Po poročilih tujih agencij so sile osvobodilnega gibanja na celotnem ozemlju Južnega Vietnama v ofenzivi.

COMBE V PARIZU

PARIZ — Predsednik leopoldovske vlade Combe je prispel včeraj v Pariz. Novinarjem je zanimal, da so med njim in predsednikom Kasavubujem nesoglasja. Po govoru predsednika Kasavubuja v torek zvečer so se slišali glasovi, da želi predsednik Kasavubu zamenjati Combeja na položaju predsednika kongoske vlade.

PAPŽ BO OBISKAL SEDEŽ OZN

NEW YORK — Generalni sekretar OZN U Tant je sprejel predvčeršnjim stalnega opazovalca Vatikana v OZN in se z njim pogovarjal o obisku papeža Pavla VI., ki bo v januarju prišel na obisk v New York in govoril v Generalni skupščini OZN.

SMRTNE ŽRTVE ZARADI VROČINE

RIM — Število oseb, ki so umrle zaradi vročine v italijanskem glavnem mestu, se je zvišalo na 17.

Prireditve za naše izseljence

V dneh, ko nas obiskuje vse več turistov, so nam še posebno dragi naši izseljenci, ki jih prihaja iz dneva v dan vedno več k nam na počitnice. Zato je Slovenska izseljenska matica pripravila program raznih prireditev, da jih seznanimo s staro domovino in njenim napredkom v času, ko je niso videli.

Tako bodo v okviru Izseljenskega tedna, ki bo v času od 3. do 10. julija v Ljubljani, naslednje večje svečanosti: v soboto, 3. julija otvoritev izseljenske razstave v avli Slovenske izseljenske matice, v nedeljo, 4. julija X. tradicionalni piknik v Grobljah pri Domžalah, v ponedeljek pa koncert Partizanskega invalidskega pevskega zbora v dvorani Kluba poslancev. V četrtek, 8. julija bo izseljenec sprejel predsednik skup-

ščine SRS, v soboto pa bo javna radijska oddaja na vrtu restavracije Rio.

Poleg osrednjih prireditev Izseljenskega tedna bodo tudi krajevne prireditve podružnic Slovenske izseljenske matice. Tako bo podružnica Domžale-Kamnik priredila za rojake

izlet z žičnico na Veliko planino, v drugi polovici julija pa turistično prireditev Rokovnjači. Tudi ostale podružnice v Kočevju, Murski Soboti, na Vrhniki, v Gorici in Trbovljah bodo pripravile našim izseljencem razne prireditve.

Oldham - Kranj - La Ciotat

V sredo, 14. in v petek, 16. julija bosta v Kranj prispeli skupini mladincev iz angleškega mesta Oldham in francoskega mesta La Ciotat. Obe skupini bosta ostali v Kranju približno tri tedne. Mladinci bodo stanovali v Dijskem domu in si bodo med bivanjem pri nas ogledali kulturne, turistične in druge zanimivosti Kranja, Gorenjske in Slovenije.

Obe skupini bosta vodila tako kot prejšnja leta tudi letos gospod Robert Watt s soprogo, in sicer angleško ter

gospod Roux s soprogo francosko skupino.

Zanimivo je, da bo angleška skupina mladincev prispela v Kranj preko Belgije, Nemčije in Avstrije s posebnim (oldhamskim) avtobusom.

Obisk mladincev iz obeh mest je samo del izpolnitve programa o sodelovanju med pobratenimi mesti Oldham, Kranj in La Ciotat in bo nedvomno prispeval k še tesnejšemu sodelovanju tudi na ostalih področjih. Naši mladinci pa bodo vrnil obisk v mesecu avgustu. — A. Z.

Iz slovenskih zamejskih časopisov

V soboto, 26. junija, se je pričela sezona poletnih iger v Brežah. Ob 20. uri je bila na Petrovi gori premiera Calderonovega »Sodnika zalamejskega«, prihodnjo soboto pa premiera Brechtove ljudske igre »Gospod Puntilo in njegov hlapec Matti«. Nato bodo vsako sredo, četrtek, petek in soboto izmenoma predstave obeh del. Do zaključka poletnih iger, ki je predviden 28. avgusta, bo skupno 40 prireditev.

Pretekli teden je bil v Celovcu filmski večer, ki ga je organiziralo Avstrijsko jugoslovansko društvo. Predvajali so film »Samorastniki«.

Začetek z usmrtitvijo

Nova vojaška vlada v Saigonu, ki jo vodi maršal Kao Ky, je pričela svojo (verjetno tudi kratkotrajno) vladavino zelo neslavno. Eden izmed prvih njenih odlokov je bil, da bodo v bodoče uvedli javne usmrtitve, da bi na ta način prepričali svoje nasprotnike (ki jih je zelo veliko), da bi se jim ne upirali.

Prva žrtev je bil mladi Tran Van Dang, ki je bil obtožen, da je poškusal minirati ameriško kavarano. Priprave za javno streljanje so

se pričele že pred desetimi dnevi. Okoli vreč s peskom so policaji postavili bodočo žico, h kateri so imeli dostop samo novinarji, a okoli te žice so razpeli še eno, za katero so bili lahko ostali prebivalci. Ze same priprave so pokazale, da se »vlada« boji, da se ne bo odvijalo vse po njenih načrtih.

Le majhna skupina Vietnamec se je odzvala povabilu na »javno predstavo«. Večina je sočustvovala z mlado žrtvijo in se strinjala z njegovimi ideali o svobodi.

Trgovsko podjetje

»MURKA« Lesce

razpisuje prosto delovno mesto

poslovodje prodajalne v Kropi

Pogoj: visokvalificiran trgovski delavec z 2-letno prakso ali kvalificiran trgovski delavec s 5-letno prakso. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Zavod za vzdrževanje športnih objektov Jesenice

razpisuje prosta delovna mesta in vabi k sodelovanju naslednje sodelavce:

TEHNIČNEGA VODJO

Pogoj: končana srednja tehniška šola strojne stroke, z vsaj 3-letno prakso;

VODJO GOSTINSKIH OBRATOV

Pogoj: srednja strokovna izobrazba gostinske stroke s 5-letno prakso ali KV gostinski delavec z 10-letno prakso;

OSKRBNIKA SMUČARKEGA DOMA na Črnem vrhu

Pogoj: kvalificirani gostinski delavec z najmanj 5-letno prakso (zakonca zaželjena);

ORODJARJA

Pogoj: VK ali KV orodjar z najmanj 5-letno prakso;

STROJNEGA KLJUČAVNICARJA

Pogoj: VK ali KV strojni ključavničar z najmanj 5-letno prakso.

Nastop službe in dodelitev ustreznega stanovanja se uredi po dogovoru.

Pismene ponudbe z dokazili o strokovnosti in praksi je dostaviti

ZAVODU ZA VZDRŽEVANJE
SPORTNIH OBJEKTOV JESENICE

„HO - RUK“ - na Planini pod Golico

Občinski komite Zveze mladine na Jesenicah je organiziral lokalno mladinsko delovno akcijo na Planini pod Golico. Brigadirji bodo urejevali postaje žičnice na Španov vrh, rekreacijske smučarske proge in cesto z Jesenic do Planine pod Golico. Predvideno je, da bodo z delom končali postopoma v treh letih. Investitorji, Občinska skupščina Jesenice, vodna skupnost, Ljubljana-Transport in Gozdno gospodarstvo Bled, bodo v treh letih prispevali preko 200 milijonov dinarjev.

Sekretarja občinskega komiteja ZM Jesenice Tomaža Ovna, ki bo dva meseca upravnik mladinskega naselja »Petra Rutarja-Pera«, smo našli v taboru. Hitro smo se seznanili in v majhni sobi Doma jeseniških tabornikov, kjer je »Stab« naselja, so se zbrali komandant ljubljanske brigade »Malči Beličeve« Ja-

nazije na Viču, Industrijskega centra kovinske stroke (ICKS) ter gimnazije in osemletke z Jesenic. V obeh brigadah je 122 brigadirjev. V drugi izmeni pa bo delalo 160 mladincev, od tega bo prišlo 60 mladincev iz Svedske.

»Kaj pa bodo brigadirji delali v tem času?«

popoldanska pa od dvanajstih do šestih popoldan. V prostem času pa brigadirji urejajo naselje, igrajo šah in namizni tenis. Pravijo, da bodo organizirali tudi posamična in skupinska tekmovanja. Veliko zanimanje je tudi za avtomoto in fotografski tečaj. Z obema bodo v kratkem začeli in bo vsak lahko napravil teoretični izpit za vožnjo avtomobila in izpit za moped. Poleg tega imajo tudi predavanja in filmske predstave, ki jih pripravlja Delavska univerza z Jesenic. Zvečer pa imajo taborni ogenj s kulturnim programom in plesom.

IMAMO OJAČEVALNO NAPRAVO IN...

Jakob Andoljšek, komandant brigade »Malči Beličeve« nam je povedal, da imajo sicer gramofon in plošče, ojačevalno napravo, mikrofon in zvočnike, vendar pa je ojačevalna naprava pokvarjena. Brigadirji upajo, da bo do konca akcije popravljena. »Mehaniki« so sicer že trikrat prišli, vendar enkrat nimajo orodja, drugič ga imajo premalo itd. Zaupal nam je tudi, da so fantje iz njegove brigade Milenko Gajič, Momčilo Babič, Franc Muha, Klas Lesjak in Miran Matičič najbolj delovna grupa in pri delu »takrat, ko je treba zares«, prekosijo vse ostale.

160 SAMOKOLNIC

Francija Ravnika smo našli v taboru. Doma je s Podmežaklje in je letos z dobrim uspehom končal sedmi razred osemletke Prežihov Voranc na Jesenicah. Pravi, da bi po končani osemletki rad

odšel na Metalurški železarski izobraževalni center na Jesenice. Čeprav je prvokrat v brigadi, ima svojevrsten rekord. Trenutno je s 160 polnimi prevoženimi samokolnicami prvi v brigadi. Želimo mu, da bi kot najboljši še večkrat dvigal zastavo. (Najboljši brigadir dneva namreč zjutraj in zvečer pri zboru brigade dviga oziroma spušča zastavo).

Poslovili smo se od brigadirjev, ki so ta dan delali v popoldanski izmeni z namenom, da obiščemo še dopoldansko izmeno na delovišču. Ob odhodu so nam zaželeli »srečno« in naj jih še večkrat obiščemo. Tomaž pa mi je še povedal, da so pretekli teden na brigadni konferenci enega izključili zaradi malomarnosti, nedelavnosti in nediscipline. Dobil sem občutek, da so odločni, samokritični in skupno rešujejo vse težave. Nekje od daleč sem zaslišal popevko »Hej, Joe«. Sekretarka naselja Marija je torej »držala besedo«. Menda je ta popevka najbolj priljubljena med brigadirji.

»VESTE, ZARES SO PRIDNI«

Upravnik žičnice »Španov vrh« je bil na spodnji postaji. Bil je že obveščen, da smo obiskali brigadirje. Ko nas je zagledal, je brez posebnega uvoda začel: »Veste, zares so pridni. Lahko rečem, da delajo boljše in hitreje kot pa plačani delavci. Še nekaj dni bodo delali na žičnici, potem pa se bodo preselili v gozd na urejevanje smučarskih prog.«

ZAJEZILI SO POTOK

Komandant brigade »Vlada Mauser-Ronka« Boris Požek, je čakal na spodnji postaji, da bo z žičnico odpeljal brigadirjem črno kavo. Povedal nam je, da brigadirji na delovišču ne pijejo vode. »V vodi je namreč precej zraka in bi bila nevarnost, da bi se ob tej hudi vročini, če bi pili to vodo, kdo onesvestil.«

»Ali ste imeli že kaj bolnikov?«

»Razen nekaj žuljev in manjših sončnih opeklin, za katere pa je takoj poskrbela naša »saniteta«, ni bilo nič hujšega. Mučila nas je samo žena. Sicer je pa tudi to urejeno. V naselju imamo namreč »kantino«, kjer dobimo pivo po 90 din, cockto po 40 din itd. Poleg tega pa smo zajezili in malo poglobili potok Jesenica, kjer se sedaj ob prostem času lahko kopamo.«

Brigadirje dopoldanske izmene smo srečali na srednji in zgornji postaji žičnice. Ko so nas zagledali, so nam zaklicali »pozdrav za goste: Z-D-R-A-V-O«. Jana Jančar, ki je tokrat prvič v brigadi, nam je zaupala, da je hrana dobra, celo malo premočna. »Želeli bi samo nekaj več športnih rekvizitov. Najbolj pa nam je všeč pokrajina in ljudje, ki so zelo prijazni.« Enakega mnenja so bili tudi ostali.

Z namenom, da jih bomo še obiskali, smo se poslovili. Pozdravili so nas z »minerskim HO-RUK« in dodali: »pošljite nam nekaj izvodov Glas«. Obljubili smo in jim po brigadirsko zaželeli »SREČNO«. — ANDREJ ZALAR

Roke so utrjene in rokavice proti žuljem niso več potrebne

kob Andoljšek, sekretarka Marija in drugi. Tomaž je brž uganil kaj je vzrok obisku in nam začel pripovedovati.

»Mladinsko naselje sestavljajo stavba jeseniških tabornikov, bližnji senik (ki je preurejen v »spalnico« s skupnimi ležišči) in majhna jasa pred domom. To ni prva mladinska delovna akcija, ampak je Občinski komite ZM začel s temi pravzaprav takrat, ko so v Kranju z njimi prenehali. Do sedaj smo organizirali akcije v Kranjski gori, letos pa smo se odločili za Planino pod Golico.«

»Koliko časa pa bo trajala letošnja akcija?«

»Z delom smo začeli 21. junija in bo trajalo do 22. avgusta. V tem času se bosta izmenjali dve skupini. Do 22. julija bosta delali dve ljubljanski brigadi; in sicer »Vlada Mauser-Ronka« in »Malči Beličeve«, ob iz Ljubljane Vič-Rudnik. Brigade sestavljajo mladinci iz Gradbene in Strojne tehniške šole v Ljubljani, VIII. gim-

»Trenutno urejajo platoje pri vseh treh postajah žičnice na Španov vrh, potem pa bo ena skupina urejevala rekreacijske smučarske proge, druga pa razširjala cesto, ki pelje z Jesenic do Planine pod Golico. To cesto naj bi rekonstruirali v treh letih. Zato bo občinski komite ZM na Jesenicah tudi v prihodnje organiziral podobne akcije. Za letošnje leto so sredstva že zagotovljena in upam, da bo tako tudi v naslednjih dveh letih. Za dokončanje vseh del je predvideno okrog 200 milijonov dinarjev, vendar pa imam občutek, da bo ta vsota malo premajhna.«

TEKMOVANJA, TEČAJI IN PREDAVANJA

Med ogledovanjem naselja, ki je zelo lepo urejeno, smo izvedeli, da brigadirji delajo v dveh izmenah. Ena brigada dela dopoldne, druga pa popoldne. Dopoldanska izmena začne z delom ob 6. uri zjutraj in dela do dvanajstih,

Tudi v prostem času imajo brigadirji dosti dela. Treba je sestaviti kulturni program za večerni taborni ogenj

Tableta aspirina daje tok

Sodobna tehnika je izdelala fotoaparate, vdolane v vžigalniku, očalih ali gumbu suknjica, radijske sprejemnike velike kot škatlica vžigalnic, aparat za naglušne v okvirju naočnikov in žepne magnetofone. Nedavno je

znanstveni laboratorij Ruben v New Rochellu v ZDA konstruiral miniaturni, toda zelo močen in trajen galvanski element. Govorili smo o aparatih, velikih kot gumb ali škatljica vžigalic, novo baterijo pa lahko primerjamo s

tableto aspirina. V premeru ima novi galvanski člen 7,5 milimetra, debel pa je le 3 milimetre. Pozitivna elektroda je izdelana iz živosrebrnega oksida, negativna iz cinka, elektrolit pa je kalijev lug. Te pritlikave člene in baterije uporabljajo v meteoroloških raketah, umetnih satelitih, prenosnih sprejemnikih in drugih aparatih.

Po Prešernovih stopinjah

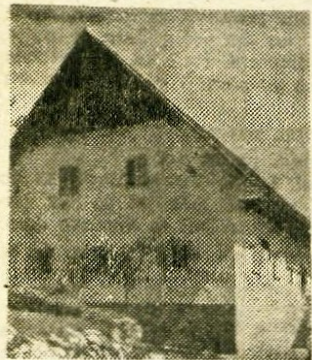
Izumrli rod

Naj bi le otroci zvedeli tu di kaj več o Prešernovih domačih, kako je rod po moški liniji izumrl, kako so zagospodarili Vovki, ki so v potomstvu še krepko žive. Prav kazalo bo že, omiliti nekatero preostre črte, ki jih je preteklo stoletje začrtalo na Vovkovo priženitev na Ribičevino. Saj rod je moral živeti, čeravno le po ženski lozi, ko pa nobeden od treh moških potomcev starega Ribiča ni mogel najti poti nazaj, v rodni dom: Jurij je umrl kot župnik na Koroškem, Jože je ugasnil še kot gimnazijec v Ljubljani, Francetu pa je bil dodeljen prezgodnji grob v Kranju.

Poslušajmo o teh žalostnih družinskih zadevah, kronista Toma Zupana: »Tri dečke brate je s pesnikom Prešernom odredila Ribičeva hiša v Vrbi; a njih nobeden ni hotel umeti uka, ki ga je France vdihnil besedam vrbenjskega millega soneta govoreč

De b'uka žéja me iz tvoj'ga sveta
Speljala ne bilà, goljfi'va kačal

Prav narobe je pri Ribičevih bilo. Vse tri dečke je bistra glava ter up blažje prihodnosti odvedel z doma in vse tri v šole. Ostale so torej za dom le sestre in izmed to dobo doma bivajočih je bila Mina starejša. Zato so začeli oča, naveličavši se gospodarjenja, misliti, kako bi kateri hčera — Prešernovih sestra — hišo oddali. Francetu se ta očeva misel vsaj za sedaj ni zdela najsrečnejša; zato je v tem čujoč pismo pisal z Dunaja — polno spoštovanja sicer, a vendar le v nasprotnem smislu in je svoj nazor utrjeval z blago ga značujočim stavkom očeta svarječ: »Prezgodaj je hišo oddajati, oča! Pomislite, oča, sestre se sedaj ljubijo presrečno; a potem se ne bodo, če boste vi jedni vse dali!«

Prešernova hiša po prehodu v državno last

To je pisal Prešeren o svojem znamenitem, edinem ohranjenem pismu staršem, l. 1824. Dom se je potem res

kmalu razbil: mati Mina je šla na Koroško k sinu Juriju in tam l. 1842 tudi umrla; oče Simen si je izbral za svoj novi dom Skaručno, kjer je župnikoval njegov brat Franc; tu je oče Simen že l. 1837 umrl. Sestre pesnikove, razen Mine, ki je prevzela dom, so se vse razkropile: Jera, Katra, Urša in Lenka. Služile so kot kuharice pri svojih stricah duhovnih, le Jera se je poročila; edina poleg Mine od vseh osmerih Simnovih otrok.

Rahel kes bi utegnili najti v besedah pesnikovega očeta, ki jih je izrekel potem, ko je prebral sonet o Vrbi: »Lejte, lejte, nisem mislil, da bi bil France doma raje kot drugod!«

Pisani trakovi

Lep spomin na ljubelega svojega brata Franceta nam je ohranila najmlajša sestra njegova Alenka: ko je brat na jesen l. 1822 odhajal zdoma na Dunaj, je mati Mina tako jokala, da so ji hčere očitale, le kaj tako joče, saj France še ni umrl. Tembolj so bile hude na mater, ker so se same veselile bratove poti na Dunaj: obljubil jim je, da jim prinese takih darov, kakor jih ne premore Gorenjska. Res je potem, po prebitem tretjem študijskem letu, prišel France na počitnice v Vrbo. Toda ne prazen: kar preobložen je bil s pisanimi trakovi, ki si jih je tedaj ženstvo na Gorenjskem tako rado šivalo na obleke. Seveda so bile sestre lepih darov čez vse vesele, najbolj pa Lenka — ki je ta opomin izročila javnosti šele na smrtni postelji.

Še en drobec bi kazalo vpisati v kašpot skozi Vrbo: v »Judovskem dekletu« čitamo o »divnjaku«, kamor bi nesrečna Judinja rada šla na sprehod. Dolgo so mislili, da si je pesnik to besedo sam izmislil; pomenila pa naj bi nekaj živalski vrt ali diven, čaroben ali čudežen vrtič. — Odkrilo pa se je, da je Prešeren našel to besedo doma v Vrbi: seč na koncu hiš, pod cerkvijo, kakih 300 m dolga se še danes imenuje divnjek!

Radovedni se tudi vprašamo, le od kod hišno ime pri »Ribiču«? Vas Vrba leži ob ježi zapuščene struge Save Dolinke, ki teče zdaj, dobre četrte ure oddaljena, v novem globokem rečnem koritu. Včasih je Sava tekla gotovo prav pod vasio. Podoba je, da je bil kak davni prednik Ribičev tedaj res savski ribič...

Prvotno je utegnili biti pesnikova rojstna hiša, nekoliko drugačna, verjetno pol zidana, pol lesena. Čas, tja v 17. stoletje, kaže že pozno-gotski portal s polkrožnim zaključkom in posnetimi ro-

bovi, ki vodi v prizemno klet. Vendar od Prešernovih dni ni bilo lice hiši kaj znatneje spremenjeno. Če pa se je kaj po nevednosti poznejših lastnikov le spridilo, so to ob obnovi hiše in ureditvi spominskega muzeja, strokovnjaki popravili.

Luteran Ribič

Naj tu še povemo mično sporočilo o enem prvih lastnikov Ribičevine, ki je živel okrog l. 1000. Bil je to Jurij Prešeren, pisani viri mu dajejo oznako »bogat kmet iz radovljiske prafare«. Mož je bil protestant in bil takoj na nogah, ko so prišli v Begunje plačanci protireformskega preganjavca Tomaža Hrena. Jurij Prešeren je takrat hrabro branil luteransko molilnico v Begunjah in se tudi odločno uprl, ko so rimski požigalci hoteli kapelico razstreliti. A osвета je bila kmalu tu: nova cerkvena oblast je hitro izposlovala, da so Jurija Prešerna kaznovali z visoko globo 100 zlatnikov in še z zaporom. — Vedeti moramo še to, da je bila pesnikova rojstna hiša, Vrba št. 1, podložna graščakom v Begunjah. Njim so Ribiči tlačnili prav do l. 1849, ko je začelo delovati okrajno sodišče v Radovljici.

S hvaležnostjo se moramo v Vrbi spomniti še na mecena Janeza Krstnika - Prešerna (1655-1704), prošta ljubljanskega in župnika radovljiskega. Bil je doktor filozofije, bogoslovja in obojega prava. Pesnil in pisal je v latinskem jeziku, sicer pa je bil tudi predsednik prve ljubljanske akademije znanosti in še predsednik odbora krajskih deželnih stanov. Svoje veliko premoženje je določil za ustanovitev štipendij, ki so od l. 1752 skozi več kot 100 let omogočale obisk ljubljanskih srednjih in višjih šol dolgi vrsti potomcev iz proštevga sorodstva. Štipendije je bil deležen tudi naš France Prešeren. Da bi je bil opravičen dobivati, mu je moral tedaj še rodbinski župnik Christian, napraviti rodovnik.

Kako zamočan je včasih splet naključij, priča tudi tale podatek: ploščo na pesnikovi rojstni hiši, ki še danes govori, kdo je bil tu rojen in da jo je postavilo Slovensko pisateljsko društvo 15. septembra l. 1872, so pravzaprav vzdali na pobudo tedanjega breznjskega župnika Lovra Pintarja. O njem pa smo že pred letom spregovorili: da je kot preddvorski župnik bil literarni mentor pesnice Josipine Turnograjske z gradu Turna nad Preddvorom. Torej v času Prešernovih dni v Kranju! In da je bil eden redkih Ilircev, ki so še ostali

zvesti Vrazu v naših krajih. Ni pa prav, da je nagrobna plošča Lovra Pintarja na preddvorskem pokopališču tako zapuščena...

Trije Prešerni

Če že govorimo o rodu Prešernov, kot o prav posebno razboritem in nadarjenem, lahko to dokažemo še z omembo treh zanimivih Prešernov, sicer ne pesnikovih sorodnikov, a vendarle Prešernov!

Na prvo, častno in hvaležno mesto postavimo blejskega hotelirja, Franceta Prešerna, »ta bogatega« Prešerna. Pesnik ga je rad imel in mu pravil kar bratranec, četudi njuno sorodstvo ni bilo izpri-

Pod lipo so Vrbanjani volili svojega župana in se zbirali na večer

čano. Izkazal se je posebno »nobe!«, ko je plačal vse stroške pesnikovega pogreba v Kranju. Bil pa je blejski Prešeren zaveden narodnjak, vnet za slovanski prepoved. Celo to je znano o njem, da je zlagal glasbene slovenske in morda tudi na Prešernove tekste. Seveda le za potrebe pevcev v svoji gostilni! Sin njegov, nesrečni doktor Gabriel Prešeren je napravil samomor v Carigradu, kot zdravnik na Dunaju pa je l. 1869 opozoril ruskega slavista Fjodora Jevgenijeviča Korša na genialnega slovenskega pesnika. Plod te lepe geste je bil prekrasen Koršev prevod vseh Prešernovih »Poezij« v ruščino.

Prav tako podjeten kot blejski, je bil brezoviški Franc Prešern. Izviral je iz bogate tržaške prešernovske veje in se za življenja odlikoval posebno kot pospeševatelj osuševanja ljubljanskega barja. Zaradi svojih zaslug je bil povišan v plemiški stan. Njegov polni naslov je bil »Franz Preschern Ritter von Heldenfeld«. Njegovi potomci še živijo v avstrijskem Gradcu. Eden od njih se je še l. 1910 spomnil svojega slovenskega porekla in poslal Ciril-Metodovi družbi večjo vsoto kot

svoj prispevek za narodno obrambne namene.

Prav kuriozitetu pa predstavlja omemba dr. Aleksandra Prešerna, ki je bil poročen s Poleksijo Karadjordjevič (1833-1916), sestro srbskega kralja. Kateri prešernovski veji je pripadal ta Prešeren, ni znano. Le to še vemo, o njem, da je živel kot notar na Zgornjem Stajerskem in da je tamkaj tudi umrl.

Iz rojstne knjige

Za sklep temu kramljanju o Vrbi, Vrbanjih in Prešernih, pa zapišimo še podatke, ki se ne smejo pozabiti, če bi se zgodila nesreča in bi rojstna knjiga župnije Breznica bila kdaj izgubljena:

Precej zajetna, trdo vezana knjiga obsega I., II., III. in IV. del za obdobje od l. 1783 do l. 1837.

I. del ali oddelek A obsega strani 1-12; začenja s 17. junijem 1783 in konča z 19. decembrom 1785.

II. del ali oddelek B obsega liste 1-123; začenja s 3. 1. 1786 in konča s 26. 12. 1809. Na listu št. 53 je zapisek o rojstvu Matije Čopa, 26. 1. 1797. Na listu št. 76 pa je zapisek o rojstvu Franceta Prešerna, 3. 12. 1800.

III. del ali oddelek C obsega lista 1-25; začenja 5. januarja 1810 in končuje 9. junija 1814. Na listih 13 in 14 je knjiga vidirana od radovljiskega francoskega mera (župana), z datumom 15. maja in 14. septembra 1812.

IV. del ali oddelek D obsega liste 1-93; začenja 14. septembra 1812 in končuje 29. decembra 1837.

V drugem delu so tudi rojstni vpisi Francetovih bratov in sestra: Jere na listu 59, Katre na listu 68, Jožefe na listu 88, Julije na listu 100, Mine na listu 114 in Urše na listu 121 — Lenkino rojstvo je zabeleženo v tretjem delu, na listu 8.

V tretji knjigi so vpisi od 14. septembra 1812 prepisani z isto roko, a brez lastnoročnih podpisov krstiteljev. Torej od zadnjega francoskega vidiranja dalje, t.j. do 9. junija 1814. V četrtem delu vpisi spet prično s 14. 9. 1812 in so tu, v vsaj knjigi, spet izvirni podpisi krstiteljev in drugimi zaznamki.

Knjiga, ki je na splošno dobro ohranjena, dela le videti, da je sestavljena iz več knjig; saj celo različen zapis in format listov kaže na to. Bolj kot pesnikov krstitev Maching nas zanimajo podpisi originalnega Salezija Kristijana, »po duhu in imenu kristijana«. Podpisoval se je včasih kar s križem in končnico »ian«, torej »Krist« in »Iana«. CRTOMIR ZOREC

VELJA OD 3. JULIJA DO 9. JULIJA 1965

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.15, 6., 7., 8., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. — Ob nedeljah pa ob 6.05, 7., 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30.

RADIJSKI SPORED

SOBOTA — 3. julija

8.05 Domače pesmi in napevi — 8.25 Med krajšimi koncertantnimi glasbami — 9.00 Počitniško popotovanje od strani do strani — 9.15 Uspehi glasbenih šol — 9.30 Koncert tujih pihalnih godb — 10.15 Pesmi in plesi iz Jugoslavije — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Nimaš prednosti — 12.05 Naši pevci pojo znamenite arije — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Prek sončnih dobrih — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Lepe melodije in živahni ritmi — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.20 Zabavni intermezzo — 15.30 Pojeta Komorni zbor z Jesenic in zbor Lipa iz Kamnika — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Gremo v kino — 17.35 Baletna suita — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.15 Najboljše popevke preteklega tedna — 18.45 S knjižnega trga — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Partizanski miting — 20.35 Z domačimi melodijami na predvečer praznika — 22.10 Oddaja za naše izseljence — 23.05 Plesna glasba

NEDELJA — 4. julija

6.00 Dobro jutro — 6.30 Napotki za turiste — 7.15 Stoji tam v gori partizan — 8.05 Mladinska radijska igra — 8.48 Iz albuma skladb za otroke — 9.05 Rezervirano za prenos proslave prekomorskih brigad — 10.20 Njegovo ime je legenda — 10.55 Lahka glasba — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 13.30 Delež Jugoslavije — 14.00 Z glasbo po Jugoslaviji za Dan borca — 15.05 Vedri zvoki — 15.30 Humoreska tega tedna — 15.50 V tričetrtinskem taktu — 16.00 Nedeljsko športno popoldne — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Mojstrske partiture —

21.10 Melodije raznih narodov — 22.10 Melodije za lahko noč — 23.05 Plesna glasba

PONEDELJEK — 5. julija

8.05 Ansambel Borisa Kovarčiča in Trio Lojzeta Slaka — 8.30 Pol ure z majhnimi ansambli zabavne glasbe — 9.00 Za mlade radovedneže — 9.15 Iz pravljice sveta Blaža Arnič — 9.30 Pesmi, ki ste jih peli v preteklem šolskem letu — 10.15 Mezopraniška Blanka Zec in tenorist Janez Lipušček — 10.35 Naš podlistek — 10.55 Glasbena medigra — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Nimaš prednosti — 12.05 Slavni kitaristi vam igrajo — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Slovenske narodne pesmi — 13.30 Priporo-

TOREK — 6. julija

7.15 Od menueta do kola — 8.05 Od melodije do melodije — 8.35 Belokranjske pisaničice — 9.00 Počitniško popotovanje od strani do strani — 9.15 Počitniški pozdravi —

9.30 Godala v ritmu — 10.15 Arije in ansambelski prizori iz Don Juana — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Nimaš prednosti — 12.05 Iz romanske simfonične glasbe — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Čez hrib in dol — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Pri skladatelju Debussyju — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.20 Zabavni intermezzo — 15.30 V tork na svidenje — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Koncert ob 17.05 — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.15 Popevke s tekočega traku — 18.45 Na mednarodnih križpotjih — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Majhen recital klavirista Mihe Gunzka — 20.20 Radijska igra — 21.21 Serenadni večer — 22.10 V plesnem ritmu — 23.05 Koncert za dva klavirja in godalni orkester

SREDA — 7. julija

8.05 Zabavni zvoki — 8.25 Odmevi naših krajev — 9.00 Svet skozi sončna očala — 9.15 Mladinski zbori pojo — 9.30 Pol ure z domačimi orkestri zabavne glasbe — 10.15 Sopranistka Sonja Demšar — 10.30 Clovek in zdravje — 10.40 Nekaj domačih v instrumentalni izvedbi — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Nimaš prednosti — 12.05 Sopranske arije iz Verdijevih oper — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Iz narodne zakladnice — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Iz koncertov in simfonij — 15.20 Zabavni intermezzo — 15.30 Koncert zbora Berlinskega radija — 16.00 Vsak dan za vas

— 17.05 Koncert ob 17.05 — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.15 Iz fonoteke radija Koper — 18.40 Naš razgovor — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Andre Chenier — opera — 22.10 Od popevke do popevke — 22.50 Literarni nokturmo — 23.05 Plesna glasba

ČETRTEK — 8. julija

8.05 Dopoldanski domači pele-mele — 8.25 Lahka glasba — 9.00 Počitniško popotovanje od strani do strani — 9.15 Instrumentalna glasba za mladino — 9.30 Zabavni zvoki — 10.15 Romantični sprehod z našimi solisti — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Nimaš prednosti — 12.05 Opoldanski divertimento — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Čez zelene trate — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Domača solistična glasba — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.20 Zabavni intermezzo — 15.30 Igrajo vam tuje pihalne godbe — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Koncert ob 17.05 — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.15 Turistična oddaja — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Lirika skozi čas — 21.40 Glasbeni nokturmo — 22.10 Nočni akordi — 23.05 Bartokova in Martinujeva violinska glasba

bas — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Skozi vas — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Fantastične podobe v orkestralnih barvah — 15.20 Na-

potki za turiste — 15.25 Zabavni intermezzo — 15.30 Le vkup, le vkup uboga gmajna

— 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Koncert po željah poslušalcev — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.15 Revija slovenskih vokalnih solistov — 18.45 Kulturni glasba — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Lahka glasba — 20.30 Zborovske skladbe Alojza Srebotnjaka — 21.00 Četrtek večer z ansamblom štirih trombonov Atija Sossa — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih — 22.10 V svetu jazza — 22.50 Literarni nokturmo — 23.05 Simfonija št. 5

Objava

Delavska univerza
Tržič

razpisuje

1. oddelek za odrasle na tehniški šoli za strojno in elektro stroko
2. oddelek za odrasle na ekonomski šoli
3. oddelek za odrasle na poklicni šoli za kovinsko stroko
4. oddelek za odrasle na poklicni šoli za gostinsko stroko
5. otelek za odrasle na osnovni šoli

Vpisovanje bo od 6. do 10. julija 1965 vsak dan od 10. do 12. ure, v sredo pa tudi od 15. do 17. ure v pisarni delavske univerze, Trg svobode 18. Informacije po telefonu 87-291. Vpis v razne druge tečaje in seminarje bo ob koncu avgusta.

SOBOTA — 3. julija

RTV Ljubljana
18.40 Poročila
19.30 Vsako soboto
19.45 Cik-cak
RTV Beograd
20.00 TV dnevnik
RTV Zagreb
20.30 Jazz scena
RTV Ljubljana
20.40 S kamero po svetu

NEDELJA — 4. julija

RTV Ljubljana
9.00 Ključkeve dogodivščine
RTV Zagreb
9.30 Kmetijska oddaja
RTV Ljubljana
10.15 Vizitka Borisa Franka in njegovih Kranjcev
Sportno popoldne
18.50 Partizanski miting
RTV Beograd

20.00 TV dnevnik
RTV Zagreb
20.45 Zabavno glasbena oddaja
RTV Ljubljana
21.45 Dr. Kildare
22.35 Proslava prekomorskih brigad
22.57 Srečanje izseljencev
23.05 IV. jadranski padalski pokal

PONEDELJEK — 5. julija

RTV Ljubljana
18.40 Poročila
RTV Beograd
16.45 Filmi za otroke
19.15 Tedenski športni pregled
RTV Ljubljana

19.45 Svet v zaslonu
RTV Beograd
20.00 TV dnevnik
RTV Zagreb
20.30 Moments musicaux
RTV Ljubljana
20.40 Volkovi — TV drama
22.00 VI. jugoslovanski jazz festival na Bledu
22.20 IV. jadranski padalski pokal
22.30 TV obzornik

TOREK — 6. julija

Ni sporeda!
SREDA — 7. julija
RTV Ljubljana
18.40 Poročila
18.45 Potujate z nama
RTV Beograd
19.15 Glasba na vodi

RTV Ljubljana
19.45 Cik-cak
RTV Beograd
20.00 TV dnevnik
RTV Ljubljana
20.30 Sodobna italijanska lirika
20.40 Obiskali smo vas — 37°C v senci
21.40 Bratje Marks
22.30 TV obzornik

ČETRTEK — 8. julija

RTV Ljubljana
18.40 Poročila
RTV Zagreb
18.45 Reportaža
19.15 Glasbene marginalije
RTV Ljubljana
19.45 TV pošta

TELEVIZIJA

RTV Beograd
20.00 TV dnevnik
RTV Zagreb
20.30 Glasbeni kotiček
studia Skopje
20.40 Studio 13
RTV Ljubljana
21.40 TV obzornik

PETEK — 9. julija

RTV Ljubljana
18.40 Poročila
18.45 Malo za vsakogar, nekaj za vse
19.00 Britanska enciklopedija
19.15 Vigred približa se
19.45 TV akcija
RTV Beograd
20.00 TV dnevnik
RTV Ljubljana
20.30 Retrospektiva slovenskega filma
22.00 Francoski kulturni film
22.50 TV obzornik

ZA ŽENE IN DOM

Pripravili ste sobo za gosta

in sporočili so vam, da pride prvi gost že jutri. Vi pa ste radovedni in skrbni vas, kakšen bo in kdo bo; bo neraven nergač ali miren in vljuden, bo Jugoslovčan ali inozemec, bo samo prenočeval ali bo hotel še sto in sto uslug itd. Nikar preveč strahu! Malo samozavesti, pravi len odnos, pravna mera vljudnosti in uslužnosti ter čisti računi, pa bo šlo.

Da, čisti računi za vse dodatne, plačljive in z vaše strani izvedljive usluge, npr. delno ali morda celodnevno prehrano, kar je iz določenih razlogov često utemeljena skrb marsikaterega turista — dieta, odpor do »mednarodnih« restavracijskih jedilnih listov, želja po domači hrani, lov za narodnimi specialitetami. Če zmorete in ste voljni opraviti take usluge, se jih lotite načrtno in gospodarno.

Načrtno: dogovorite se z gostom o vrsti obroka (samo zajtrk in večerja, celodnevna prehrana), času in posebnih željah, sestavite jedilnik (na uho: v glavnem bodo uporabni tudi za drugo, tretjo in nadaljnje izmene, če boste iznajdljivo spreminjali obroke s sezonsko zelenjavo in sadjem).

Gospodarno: dogovorite se za plačilo po predračunu ali obračunu. Pri obeh načinih

upoštevajte poleg materialnih stroškov tudi svoje delo in amortizacijo. V poseben zvezek zapisujte vse izdatke, hranite račune in blagajniške listke. Tako boste lahko ugotovili, če ste realno kalkulirali oziroma boste točno obračunali.

Postrezite kulturno! Prijetno okolje, skrbno pripravljena miza, čista posoda in jedilno orodje — je bolj važno kot dragocen material — pravilno serviranje in urejena vaša zunanost so osnovni pogoji.

Gost želi samo zajtrk. Praviloma mora zajtrk vsebovati 20 odstotkov dnevnih potreb. Naše navade glede zajtrkov so zelo slabe: v naglici in morda celo stoji nekaj popijemo in že odbrzimo. Skoraj gotovo bo imel vaš gost boljšo navado, ne bo v časovni stiski, želel bo kriti potrebe do opoldanskega obroka, da bo zmogel dopoldanski napor pri ogledu krajevnih znamenitosti ali izleta v okolico. Upoštevajte njegove navade in pripravite izdatne zajtrke: gnjat, opečena slanina, jajce, kruh, prepečenec, surovo maslo, džem, ovseni kosmiči, sadni sok, sadje, čaj, kava, mleko ipd. Z našimi domačimi kashami, močniki, usukanci ali žganci boste zadovoljivo in izvirno nadomestili razne ka-

šaste jedi iz industrijsko obdelanih žitaric, ki so v navadi pri nekaterih narodih.

Gost želi dietno prehrano. Za razne bolezni so predpisane določene diete in ne morete poznati vseh. V glavnem vam bo gost povedal, kaj sme jesti in kaj ne sme, če seveda ne bo voljan tudi »grešiti«. Pri dietni prehrani pa je prav tako važen jedilnik kot priprava posameznih jedi. Zato si pomagajte z brošurami o dietni prehrani, ki jih je izdal Zavod za napredek gospodinjstva v Ljubljani.

Gost želi domačo hrano, narodne specialitete. No, teh je bogata izbira in prav lahko jih boste vključili v jedilnik: razne obare (kurja, rajčeljeva, kunčja, ljubljanska) z ajdovimi žganci; kislo zelje s kranjsko klobaso, pečenico, polenovko, dolenjskimi kepami, svinino; štruklji (ajdovi, jabolčni, medeni, orehovi, pehtranovi, skutni, svatovski, kobariški); žlinkrofi (idrijski, koroški, krompirjevi, mesni itd.); gibance, pogače, zlivanke in še in še, saj jih je za celo knjigo (Slovenske narodne jedi).

Če se boste torej odločili za take usluge, bodite natančni, skrbni in iznajdljivi.

Ida Marinčič

Berite GLAS!

Ded vseved in nove gospodarske mere

Leteči reporterji našega lista so obiskali deda Vseveda in mu zastavili nekaj vprašanj v zvezi z gromozansko reformo, ki se nam obeta v deželi. Spraševali so brez ovinkov in prav tako je odgovarjal dobrodušni dedek.

VPRAŠANJE: »Dosti je govora o takoiimenovani različni vrednosti dinarja. Preprosti bralec se gotovo čudi in ne razume, kako more biti dinar od dinarja različen. Razložite nam, prosim, to čudo!«

ODGOVOR (potem ko je ded Vseved napodil babico Vsevedko kuhat kavo): »Res je, da ima dinar močno različno vrednost! Pride v pekarno recimo preprosta ženska in ponudi stotaka za kilo kruha. Sobota je in police so prazne. Z dolgim nosom mora naša teta domov. Čez pet minut pride v pekarno fina dama, od peta do temena, »ofrajhana« z lakom, šminko in krema. Tudi ona ima v roki stotaka, toda njegova vrednost je očitno drugačna, kajti prodajalka seže urno pod pult in dama odide z lepo zapečeno štruco v košarici...«

VPRAŠANJE: »Hvala vam, ded Vseved, smo že modrejši za eno ped! Drugo: kajne, da bodo investitorji takoiimenovanih političnih tovarn, ki so proizvajale samo izgubo, zdaj vsi po vrsti dobili pošteno sive lase?«

ODGOVOR (potem ko nam je ded Vseved postregel z reprezentančno slivovko in ga kljub strogim pogledom babice Vsevedke tudi sam pošteno ruknil): »Nak, spet bodo izjeme!«

VPRAŠANJE: »Ne razumemo vas! Ali ni bilo poudarjeno, da tokrat ne bodo nikomur gledali skozi prste?«

ODGOVOR (potem ko nam je ded Vseved poredno pomelžnil): »Pa bodo izjeme! Kaj vam pravim: plešastim se še las ne bo skrivill!«

VPRAŠANJE: »Pošteno ste nas že prestrašili! Za konec še najvažnejše: nihče ne skriva, da se bodo po uvedbi novih mer podražile železnica, elektrika, premog, stanarine in še nekatere reči. Vendar nam v isto sapo zagotavljajo, da standard zato ne bo padel! Mi tega nikakor ne razumemo. Doslej je dala družina mesečno za vlak recimo tri jurje, poslej jih bo morala odšteti denimo šest. V domači blagajni bodo torej trije tisočaki manj... Ali bi nam lahko pojasnili še to črno skrivnost?«

ODGOVOR (potem ko je ded Vseved iztrkal pepel iz pipe in zavpil babici Vsevedki, naj mu pripravi posteljo, ker gre spat): »Standard družine, ki jo omenjate, ne bo le ostal isti, temveč bo celo porastel in to najmanj za omenjene tri jurje! Zakaj? No, zato vendar, ker se družina ne bo več vozila z vlakom, temveč bo hodila peš na krajše izlete in ji bo ob koncu meseca torej ostalo tri tisoč več. Poleg tega bo prihranila na toku, ker se bo navedila hoditi s kurami spat, — pa na premoğu, ker se bo naučila kuriti s posušeni kravjeki, kot to že davno prakticirajo Arabci, — pa na stanarini, ker bo začela postelje postavljati po vojaško drugo nad drugo in ji bo namesto trosobnega že dvosobno stanovanje dovolj prostorno. Standard vaše družine se bo torej razbohotil kot mlade koprive za plotom, saj bo prihranjenega denarja kot toče pozimil!«

Po teh vzpodbudnih besedah je ded Vseved vstal s prčke, na kateri je ves čas sedel obkrožen z našimi fanti, nam prijazno pokimal v pozdrav, si nataknil copate in odšel v spalnico. Naš ekskluzivni intervju je bil pri kraju.

V. N.

HUMOR

Govorice

Nekoč so se širile govorice, da je umrl Mark Twain. Da bi zvedeli resnico, se je uredništvo nekega časopisa obrnilo naravnost na Twaina in ga prosilo, naj jim brzojavno sporoči, kaj je res.

Twain jim je odgovoril: »Govorice hudo pretirane.«

Za mene sobo brez kopalnice, prosim!

Dan je dolg

Šef sprejema novega uslužbenca:

— Opozarjam vas, da se pri nas ne sme ne kaditi, ne klepetati...

— In kaj se potem pri vas dela ves dan?

Pogumneje, fant!

Vi imate samo ene

V prodajalno čevljev pride razburjen moški.

— Včeraj sem pri vas kupil čevlje. Tako so neudobni in tako slabe kvalitete, da me je sram, da jih nosim!

— Zakaj se razburjate? Vi imate samo en par takih čevljev, mi pa jih imamo tristo.

Dialog na stopnicah

Dve sosedi sta se srečali na stopnicah in se pogovarjata:

— Včeraj sem se tako prestrašila, ko sem zgodaj zjutraj videla duhovnika, ki je odhajal iz vašega stanovanja.

— In zakaj?

— Pomislila sem, da umiram.

— Ko pa sem jaz predvčerajšnjim videla, kako iz vašega stanovanja prihaja oficir niti pomislila nisem, da bo vojna.

Direndaj v našem kraju

V zadnjem času ste prav gotovo opazili, da nas je zajel pravcati direndaj, to pa samo zaradi tega, ker so se poleg raznih časopisnih komentarjev, televizijskih tolmačenj o novih gospodarskih ukrepih, pojavile tudi razne parole, med njimi tudi ta, da se bo dinar al' pocenil al' pa podražil.

K tej namišljeni negotovosti so pripomogli tudi trgovci šepetajoč na uho svojim rednim odjemalcem:

»Gospa, tovarišica, danes vzemite sladkor, moko, čevlje, kamgarn, radio itd., kajti teh artiklov bo v kratkem zmanjkalo.« Rečem vam, da se po vsem tem prav nič ne čudim, če so vsi več ali manj zaradi takih parol in trgov-

skih napotkov dvigali svoje prihranke iz bančnih knjižic, če je ta ali oni na skrivaj odprl svoj skriti »štumfeka« ter s prihrankom odhitel v najbližjo trgovino z željo, da se reši denarja in da si nakupi blaga, ne glede na to ali je blago dobro ali ne. S tem hočem reči samo to, da so nekateri potrošniki, namesto televizorja, jogi »modroca«, tranzistorja, bili zadovoljni tudi s sto škatlami »globina«, z zobobrebci, kuhalnicami, kljukami za perilo itd. itd. Po vsej tej potrošniški nakupni mrzlici so bile prazne police po prodajalnah, nasmehi prodajalcev in blagajničark viden dokaz, da so vsi potrošniki denar za nekaj časa spet dobro »preluftali«.

Iz zadnjih poročil smo končno le izvedeli, da se je naš dinar na splošno presenečenje vseh tistih, ki so pogladi svoj denar »skar ke v tri dni« ni pocenil, pač pa le podražil, tako da sedaj tisti, kdor ima veze s tujo valuto (teh je še vedno dosti), dobi za 1000 dinarjev 1 dolar oziroma za 1 dolar lahko dobi 12 paradajzev.

Po tem finančnem izračunu so nekateri ugotovili, da se bo sedaj predvsem podražil »potrošniški puf«. Ta podražitev pufa je poleg ostalih posojilodajalcev spravila tudi mojega soseda ob pamet in se je zaradi te dinarske bolezni moral poiskati zdravniško pomoč.

Grega